

A véleménynyilvánítás iskolai keretei
Kommunikációs diáktréning

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetenciák

10. évfolyam

Programcsomag:
Polgár a demokráciában

A modul szerzője: Mandák Csaba

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	14-15 évesek
Ajánlott időkeret	4 × 45 perc
A modul közvetlen célja	Az iskolai demokrácia, az iskolai személyes érdekérvényesítés kereteinek, módszereinek meghatározása és gyakorlása. A témakörhöz kapcsolódó személyes élmények nyújtása.
A modul témái, tartalma	Témák: Identitás – szocializáció, közösség; kapcsolatok – együttműködés, kommunikáció; demokrácia – szabályalkotás, véleménynyilvánítás Tartalom: Felnőttképzéseken bevált közösségépítő, kommunikációs tréning-technikák, gyakorlatok a korosztályhoz igazítva.
Megelőző tapasztalat	Az iskolában megélt kommunikációs nehézségek
Ajánlott továbbhaladási irány	Konfliktuskezelés a közösségben
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismerettel összefüggő kompetenciák: érzelmeink tudatossága, autonómia, hitelesség Önszabályozás: felelősségvállalás, tolerancia Társas kompetenciák: empátia, véleményalkotás, vitakészség, együttműködés
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Ember és társadalom Tantárgyakhoz: osztályfőnöki óra Modulokhoz: A Felnőtt szerepek programcsomag moduljai
Támogató rendszer	Spencer Kagan: <i>Kooperatív tanulás</i> . Önkonet Kft. Budapest, 2001 Bárdossy Ildikó–Dudás Margit–Pethőné Nagy Csilla–Priskiné Rizner Erika: <i>A kritikai gondolkodás fejlesztése</i> . Pécsi Tudományegyetem. Pécs, 2002

Módszertani ajánlás

A tréning sajátos műfaj. Nem célszerű a foglalkozásokat 45 perces szakaszokra szétosztani, mert önmagukban általában kevésbé hatásosak. Az itt leírt gyakorlatok azonban egyenként, külön-külön is megvalósíthatók, egy-egy tanítási óra keretében. Az egyes gyakorlatoknál megjelölt időkeretek minden egyes alkalommal, témától, és csoporttól függően változhatnak. Minden csoport, minden szituáció más és más. Előfordulhat, hogy valamelyik feladat olyan lendületet ad a csoportnak, hogy nem szabad a munkát leállítani, ez viszont az idő kitolódásával jár. A tanárnak menet közben kell eldöntenie, hogy van-e mód az összidő meghosszabbítására (pl. tábori keretek között), illetve, hogy melyik következő

feladatot hagyja el a programból.

A helyszín berendezésénél mindenképpen célszerű oldani a hagyományos iskolai kereteket, a székek körberakásával, csoportmunkahelyek kialakításával. A konstruktív vita témája mindig élő, az iskolai közéletből vett téma legyen, e köré kell felépíteni az egész modult. Ez, az iskola, a közösség szempontjából fontos téma töltheti meg igazi tartalommal a modult.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

P1 – Útmutató a „Névalliteráció” című gyakorlat irányításához

P2 – Útmutató a „Szerződéskötés” című gyakorlat irányításához

P3 – Mintatáblázat az iskolai véleménynyilvánítás formáinak áttekintését szolgáló gyakorlathoz

P4 – Útmutató az „Énkép – máskép” című gyakorlat irányításához

P5 – Útmutató a konstruktív vita vezetéséhez

Tanulói segédletek

D1 – Énkép – máskép (közös elkészített szerepkártyák, néhány megadott példával)

A kártyákat a foglalkozás keretében közösen készítik el a tanulók a P4 melléklet útmutatása szerint. Összesen annyi darab szerepkártyára van szükség, ahány tanuló vesz részt a tréningen.

D2 – Énkép – máskép. (közös elkészített helyzetkártyák, néhány megadott példával)

A kártyákat a foglalkozás keretében közösen készítik el a tanulók a P4 melléklet útmutatása szerint. Összesen annyi darab helyzetkártyára van szükség, ahány tanuló van a tréningen.

D3 – Értékelő lap

A lapból annyi példányra van szükség, ahányan részt vettek a foglalkozáson. A tapasztalat azt mutatja, hogy a segédletben található lap jól használható. De a gyerekek és a tréning központi témájának ismeretében egy hasonló jellegű, ám teljesen új elemekből álló értékelő lapot is lehet készíteni.